

FFP

Foreningen for Fangers Pårørende

KOMM. OG REG. DEP

17 AUG 2005

04.13411-117

Ark. 531.1

Avd. INN / PRE / KAB

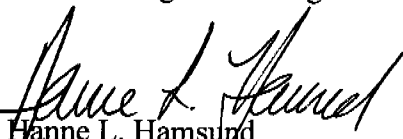
Kommunal- og regionaldepartementet
Innvandringsavdelingen
Pb. 8112 Dep.
0032 OSLO

Oslo, 15.08.05

Ny utlendingslov**Høringsuttalelse fra Foreningen for Fangers Pårørende**

Vedlagt følger FFPs høringsuttalelse til ny utlendingslov. Jfr. avtale med Kenneth Baklund 27.06.05 fikk FFP utsatt frist for høringsuttalelsen til 15.08.05.

Med vennlig hilsen
For Foreningen for Fangers Pårørende

Hanne L. Hamsund
Daglig leder

Kjersti Holden
Rådgiver

FFP

Foreningen for Fangers Pårørende

VEDLEGG ①

.04 13411-117

Ny utlendingslov

Høringsuttalelse fra Foreningen for Fangers Pårørende (FFP)

Kort om FFP: FFP har eksistert i 13 år og er en forening som jobber for interessene til pårørende av innsatte. FFP gir råd og støtte, og har ulike tilbud til familie og venner av innsatte. En viktig del av arbeidet vårt er å synliggjøre pårørendes situasjon og å arbeide for deres rettigheter. Noen av dem som kontakter oss er pårørende av innsatte med utenlandsk statsborgerskap. Disse innsatte og deres familier berøres ikke bare av straffegjennomføringsloven, men også av utlendingsloven. Det er relevant for oss å uttale oss om kapittelet *utvisning* i utlendingsloven. Vi har også kommentarer som angår saksbehandlingsregler generelt og spesielt behandling i Utlendingsnemnda.

Innledende kommentarer:

Skille mellom mennesker med og uten tilknytning

FFP er opptatt av utvisning i forhold til utlendinger som har sterk tilknytning til Norge gjennom familie og nettverk i landet. Det er viktig å skille mellom dem som alt har en tilhørighet i Norge, og utlendinger som blir tatt på grensa eller er her kun på kortere opphold eller kun for å begå kriminalitet. For utenlandske statsborgere som er etablert i Norge, og opplever Norge som sitt hjemland, vil utvisning være svært inngripende.

Konsekvenser for familien ved utvisning

Familiemedlemmer stilles overfor uutholdelige dilemma når en person blir utvist. Ofte innebærer en utvisning at ektefelle/partner tvinges til å bryte opp fra jobb, familie og venner i Norge og dra til en usikker framtid i et annet land der man ofte verken kjenner språk eller kulturelle koder. Barna tas ut fra barnehage/skolemiljø, bort fra besteforeldre og fritidsaktiviteter. Det er usikkert om man får jobb, hvordan man skal klare seg økonomisk osv. Det kan være dårligere helsetilbud, dårlige kår for likestilling osv. Det er stor forskjell på å reise frivillig til et fremmed land, og å bli tvunget til å gjøre for å opprettholde familielivet. Vi må også huske at disse familiene er spesielt sårbare etter ofte flere år med soning og uvisshet om utvisning. Å ha et familiemedlem i fengsel er en tøff belastning for de fleste familier, og å vente på svar i en utvisningssak er en ytterligere belastning. Det mangler forskning på feltet, men vår erfaring er at mange opplever store traumer i forbindelse med utvisning, både gjennom saksbehandlingstida og etter en ev. utvisning. Vi vet at mange pårørende får psykiske problemer og fysiske plager. Det er alvorlig at dette også rammer barna. Familien har store bekymringer, ofte økonomiske problemer, og praktiske problemer. Mange pårørende blir sykemeldte.

Når man skal gjenoppta vanlig familieliv etter soning, betyr det mye å ha trygge rammer og nettverket sitt rundt seg. Det å måtte reise fra alt man har, for å starte under fremmede forhold, er ikke et godt utgangspunkt. Å bli igjen i Norge når

familiefaren blir sendt ut er også en håpløs situasjon når man ønsker å leve sammen som en familie slik som før. Mens andre familier gjenforenes etter soning, mister disse familiene mulighet for kontakt etter endt soning. Kvinner blir sittende igjen alene med alt ansvar og mange bekymringer. Hun får ikke leve med den partneren hun selv har valgt, og med barnas far. Ofte er disse familiene også dårlig økonomisk stilte, da mor i praksis er aleneforsørger, men ikke regnes som det så lenge ektefellene fortsatt er gift. Å ta ut separasjon av økonomiske grunner, vil svekke mulighetene for senere familiegjenforening. Barn som blir fratatt sine foreldre, har ofte mange bekymringer. De kan ha søvnvansker, mareritt, konsentrasjonsplager og bli redde for at også mor skal bli borte. Mange bekymrer seg for hvordan far klarer seg – i et land som for barna kan være helt fremmed. Utvisning rammer ofte familien vel så mye som den utviste selv, til tross for at familiemedlemmene ikke har begått kriminelle handlinger.

Behov for begrensning av skjønnsutøvelsen. Presisering gjennom lovverk

FFP mener det er et sterkt behov for å sikre et større vern mot utvisninger i de tilfeller der den innsatte har pårørende i Norge. Utlendingsloven gir rom for stor grad av skjønnsuttøvelse i utvisningssaker. Innenfor dagens lovverk, og også forslaget til ny utlendingslov, er det muligheter for å utøve skjønn på en human måte, og unnlate utvisning i tilfeller der dette vil få store negative konsekvenser for den utviste og dens berørte familiemedlemmer. Denne muligheten blir etter vår erfaring ikke brukt i tilstrekkelig grad. Tvert imot ser praksis ut til å bli stadig strengere. FFP er bekymret for følgene av den utvisningspraksis som føres i dag, og opplever at det på tross av utlendingslovens krav om forholdsmessighet, i liten grad tas hensyn til familier. Utlendingsmyndighetene har gjennom mange år utøvd skjønn på en slik måte at familier faktisk blir splittet eller familien blir nødt til å flytte med til et fremmed land for å ha mulighet til å utøve sitt familieliv. Det dreier seg ikke om svært mange familier, men konsekvensene for de rammede familier er svært store.

Dagens lov gir for vide fullmakter til utlendingsmyndighetene til å gjennom forskrift og enkeltvedtak opprettholde/stadig stramme inn praksis. Det er uheldig å overlate så alvorlige beslutninger for enkeltmenneskers liv og framtid til forvaltningen, særlig når erfaringer viser at forvaltningen utøver sitt skjønn svært strengt. Sterkere lovfesting vil begrense utlendingsmyndighetenes handlingsrom og ansvarliggjøre Stortinget.

FFP mener det er nødvendig i lovs form å sikre et vern mot utvisning når visse vilkår er tilstede, samt presisere saksbehandlingsreglene for å sikre at familiens situasjon faktisk blir belyst.

Kommentarer til punkter i NOU 2004:20 og lovparagrafer i forslaget

Kommentarer til NOU 2004:20, pkt. 12.3.1 Utvisningsinstituttets begrunnelse

Berettigelsen av utvisningsinstituttet begrunnes med allmennpreventive hensyn og den alminnelige rettsfølelse. Idømmelse av straff for kriminelle handlinger er ment å ivareta både individual- og allmennpreventive hensyn. I forhold til straffedømte med utenlandske statsborgerskap velger man en ytterligere reaksjon. FFP mener det er uheldig å skille mellom norske straffedømte og straffedømte utenlandske statsborgere som er etablert i Norge over lengre tid/har familie her. Det kan bidra til ytterligere

stigmatisering av innvandrere i Norge, ved at man signaliserer at fengselsstraff ikke er nok; på denne gruppen "trengs det sterkere lut". Det bærer tydelig preg av å være en tilleggstraff for denne gruppen. FFPs oppfatning er at det generelt er lite kunnskap i befolkningen om hva utvisning faktisk innebærer. Vi erfarer at mange, deriblant stortingspolitikere(!), ikke engang vet at denne gruppa utledninger utvises, og ikke kjenner til hva utvisning innebærer/hvordan det rammer også familiemedlemmer. Det er lett å tro at man har støtte for den praksisen som føres. Folk vil gjerne støtte "utvisning av kriminelle utlendinger". Dersom befolkningen hadde kunnskap om at utvisning rammer mennesker som har bodd her siden de var barn, at utvisning fører til familiesplittelser, og at norske kvinner og barn må forlate landet for å opprettholde familielivet, er vi ikke sikre på at en slik praksis ville hatt den støtte man mener å ha. Det er underlig å argumentere med "alminnelig rettsfølelse" når folk ikke kjenner til den praksis som er.

§ 77 Utvisning

Kommentarer til NOU 2004:20, 12.3.1 Om utvisning bør klassifiseres som straff
FFP mener at utvisning bør klassifiseres som straff, da utvisning er en svært streng reaksjon, og i høyeste rad oppleves som en straff, særlig når man er bosatt i Norge og har sin familie her.

Pårørende blir ofte skadelidende når et familiemedlem blir fengslet. Det er en tøff belastning for familier, både psykisk, sosialt og økonomisk. Under fengsling gis man likevel mulighet til å holde kontakt ved besøk. Det er også en tidsbegrenset reaksjon, der man har rammer å forholde seg til. Utvisning er mer inngripende, i og med at man mister muligheter for direkte kontakt, enten for en tidsbegrenset periode eller varig.

Rettsikkerhet og likebehandling vil i sterkere grad ivaretas dersom spørsmålet om utvisning skal vurderes av en domstol. De vil kunne gå nærmere inn i de faktiske forhold rundt det straffbare forhold, og mulige formildende omstendigheter, samt familiens forhold. Saken vil effektiviseres ved å behandle spørsmål om straff og utvisning under ett, der man også har rett på et forvar. Med dagens rettshjelpsordninger, vil advokatbistand i vanlige utvisningssaker være altfor dårlig. Med dagens ordning er det også en stor belastning at saken trekker ut, og man kan ha pågående ankesaker i både straffesak og utvisningssak uavhengig av hverandre. Ofte blir ikke spørsmålet om utvisning endelig avklart før soningen nærmer seg slutten. Uvisshet er en stor belastning for berørte familiemedlemmer i utvisningssaker. I praksis er hele familiens framtid uavklart.

På grunn av de alvorlige forhold som berøres i en utvisningssak, mener vi saken bør behandles av en domstol, der man får belyst hele saken under ett. Domstolene har også kompetanse og erfaring i vurdere gjentakelsesfare.

Strafferamme:

FFP mener at grunnlaget for å opprettelse av utvisningssak ikke burde være strafferamme, men at det må ta utgangspunkt i utmålt straff. En kompetent domstol har i forkant av straffeutmålingen fortatt en vurdering, der de har sett på alle forhold, og da virker det lite logisk at forvaltningen bare ser på strafferamme som utgangspunkt for å opprette utvisningssak. Man kan ha kort dom, for forhold som har en svært høy strafferamme.

§ 79 Begrensninger i adgangen til å utvise utlending som har permanent oppholdstillatelse

På grunn av ulik saksbehandlingstid vil det slå ulikt og urettferdig ut om et sterkere vern mot utvisning kun gjelder dem som har *fått innvilget* permanent opphold. Innvilgelse av permanent oppholdstillatelse er ikke skjønnsbetinget, men en rettighet man har etter visse kriterier. Om man da formelt har fått tillatelsen eller ikke, blir uvesentlig. En innskjerping her vil føre til at ulikebehandling.

Bakgrunnen for at det skal mer til for å utvise en utlending som oppfyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse er at man gjennom botid har opparbeidet seg tilknytning. Denne tilknytningen er uavhengig av saksbehandlingstid. Det skulle således ikke være grunnlag for å si at de som har fått innvilget, har en annen tilknytning enn de som ikke alt faktisk har fått innvilget permanent oppholdstillatelse. FFP kan kun se ett argument for en slik innstramming: at den muligens kan lette saksbehandlers jobb. Dette kan ikke være et gyldig argument.

FFP foreslår: Regelen i nåværende utlendingslov § 30 må beholdes i ny utlendingslov, og vi foreslår følgende formulering: i § 79: "Utlending som fyller kravene til å få permanent oppholdstillatelse kan bare utvises: a)..."

§ 80 Begrensninger i adgangen til å utvise utlending som er omfattet av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonene

Kommentarer til NOU 2004:20 12.3.3.7 EØS-borgere/ andre lands borgere
FFP mener det må være samme kriterier for utvisning av borgere fra EØS-land og andre land. Det er diskriminerende at det er lettere å utvise borgere fra land utenfor enn innenfor EØS-området. Kravet om gjentakelsesfare og "at man skal utgjøre en personlig trussel" er hensiktsmessige, og burde gjelde også borgere fra andre land. Særlig blir dette viktig i de tilfeller der personen har familie i Norge, og der utvisningen blir strekt inngripende. Forhold som gjentakelsesfare/ personlig trussel skal også i dag tas med i forholdsmessighetsvurderingen, men dersom disse forhold ikke er tilstede, kan man likevel bli utvist – vel å merke dersom man kommer fra et land utenfor EØS. Dersom det ikke er gjentakelsesfare og man ikke utgjør en personlig trussel, kan det ikke argumenteres med at utvisning er nødvendig av individualpreventive hensyn. At allmennpreventive hensyn kun skal gjelde borgere fra land utenfor EØS, er diskriminerende og gir en feil signal om at utlendinger fra "fremmede steder" er farligere enn de fra vårt nærområde. Det må handle om kriminaliteten de er dømt for, ikke hvem den dømte er.

FFPs forslag til lovtekst: "Utvisning på grunn av ilagt staff eller særreaksjon kan bare skje dersom det foreligger forhold som kan tilsi at utlendingen vil begå nye straffbare forhold".

§ 81 Krav til forholdsmessighet. Hensynet til barnets beste

NOU 2004:20, pkt. 12.3.1.4 Forholdsmessighetsvurderingen og 12.3.1.5 Internasjonale forpliktelser

FFP synes det er positivt at forslaget har tatt inn utdrag fra barnekonvensjonen og derved presisert at hensynet til barnets beste skal tillegges vekt som et grunnleggende

hensyn. Vi er opptatt av at dette ikke skal være en sovende paragraf, og ønsker klargjørende bestemmelser i loven om hvordan hensynet til barnets beste faktisk skal ivaretas. Dette må fastslås i lovtekst og forskrift. Siden Norge ratifiserte Barnekonvensjonen i 1994, har hensynet til barnets beste formelt sett vært et overveiende hensyn. Vi kan imidlertid ikke se at dette er gjennomført i praktisering av lovverk. Dette er svært kritikkverdig og bekymringsfullt. Hensynet til barnets beste blir bare unntaksvis vurdert av myndighetene.

I rapporten "Utvisning 2001. En undersøkelse av utlendingsforvaltningens praksis i utvisningssaker" skrevet av Irene Palm Hanssen og Gunnhild Bolstad (Juss-Buss, 2003), legges det fram tall for hvor mange barn som berøres av utvisning:

108 utvisningsvurderte hadde eller ventet barn i Norge i 2001. Totalt var 196 barn berørt av dette. En stor andel av disse sakene ble henlagt eller omgjort. 26 av disse personene ble utvist, 18 av disse varig. Utvisningene rammet 46 barn under 18 år, hvorav 34 barn fikk sin far varig utvist.

Rapporten viser at i bare 5 saker ble det henvist til FNs barnekonvensjon. De få henvisningene til FNs barnekonvensjon som var, bestod i å opplyse om at konvensjonens artikkel 3 var vurdert, uten nærmere utdypning. Det ble vedlagt barnefaglige uttalelser i 8 saker totalt. (Uttalelsene var gitt av leger, psykologer, lærere, barneverntjeneste osv.) Ingen var initiert av utlendingsforvaltningen. Utlendingsmyndighetene viste ikke i noen av sakene til disse barnefaglige uttalelsene.

Etter barnekonvensjonen har barn rett til samvær med sine foreldre, så sant det er til barnets beste. Barn har rett til å få uttale seg og få sin situasjon vurdert, og i alle saker som berører barn skal det skal først og fremst ta hensyn til hva som gavner barnet best. Et barn blir i høyeste grad *berørt* når et familiemedlem blir utvist, selv om det ikke regnes som part i saken.

Barns rettigheter må tydeliggjøres, og vi ser behov for å ta inn mer av konvensjonsteksten i utlendingsloven. Det er nødvendig å presisere hvordan rettighetene skal ivaretas i praksis. Flere prinsipper fra konvensjonen burde tas inn i lovteksten: Artikkel 9, nr. 3: Barnets rett til samvær med sine foreldre. Artikkel 12: Barnets rett til å gi uttrykk for sin mening.

FFP anbefaler/ foreslår: Gjennom lov og saksbehandlingsregler i forskrift må det fastsettes helt konkret *på hvilken måte* barnets beste i praksis skal bli ivarettatt, og på hvilken måte det skal tilrettelegges for at barnet skal bli hørt. I lovteksten bør det konkret stå at barnet har rett til samvær med sine foreldre.

I saker der barn blir berørt av utvisning, gjennom at et familiemedlem kan bli utvist, skal barnet få uttale seg. Det er myndighetenes oppgave å sørge for å tilrettelegge for dette. Barnet skal få uttale seg skriftlig og/ eller muntlig. Myndighetene må innhente uttalelser fra noen som kjenner barnet og har barnefaglig kompetanse, og kan vurdere hvordan en utvisning vil virke inn på barnets liv. Selv i tilfeller der det kan synes opplagt at utvisning er til barnets beste, har barnet krav på å få sin situasjon nøye vurdert. FFP mener at hovedregelen må være at foreldre ikke skal utvises dersom en utvisning ikke er til barnets beste.

Etter dagens praksis går ingen inn og vurderer barnets beste, selv om dette er det en rettighet barnet har. Det vil koste å ta hensyn til barn i utvisningssaker. Det er relevant

å sammenligne med omsorgssaker i barnevernet. Før man skiller barn fra foreldre, er det alltid en forutgående grundig behandling, der barnet skal høres, og der man bruker barnefaglig kompetanse. Å følge samme praksis i utvisningssaker, vil være både tid og kostnadskrevende, men for å sikre barnets rettigheter er det nødvendig. Hensynet til barnet er et overveiende hensyn, og det har rett til familieliv etter menneskerettighetsloven. Å frata et barn foreldre, ev. forutsette at barnet må flytte ut fra Norge, er svært inngripende. Det bør derfor ligge en grundig vurdering bak, der hensynet til hva som er barnets beste er nøye vurdert. Dette gjelder grunnleggende menneskerettigheter for en liten gruppe mennesker.

Hvem er "familiemedlemmer"?

FFPs erfaringer er at "familie" gjerne vurderes kun som ektefelle/partner og biologiske barn av den utvisningsvurderte. FFP vil påpeke at også barn som ikke er biologiske barn av den utviste, kan bli sterkt berørt av utvisning, og følgelig skal ha krav på å få sin situasjon vurdert. I mange familier har den ene eller begge partene barn fra tidligere forhold. Når man lever sammen i en ny familie, vil en stefar være en sosial far, og ofte ha stor betydning for barna. Det er barnets tilknytning til den utvisningstruede som må være vesentlig for om disse barna også får uttale seg og får utredet sin situasjon, før utlendingsmyndighetene vurderer forholdsmessigheten av en utvisning.

Utlendingsmyndighetene legger lite vekt på hensynet til foreldre og søsken av voksne utvisningsvurderte. FFPs erfaring er at utvisning også kan være sterkt inngripende overfor denne gruppen. For mange står familien svært sterkt, og det er tradisjon for at gamle foreldre bor hos, og blir forsørget, av egne voksne barn. Det å holde hele storfamilien samlet, er av stor betydning for å oppleve trygghet og tilhørighet, og for å få praktisk og følelsesmessig omsorg.

§ 82 Varighet av innreiseforbud

FFP mener at utvisning, særlig av mennesker med tilknytning til Norge, er å betrakte som en tilleggsstraff for utenlandske statsborgere. Dette tydeliggjøres gjennom bruken av tidsbegrenset innreiseforbud. FFP mener imidlertid at så lenge utvisningsinstituttet eksisterer, så er tidsbegrenset utvisning absolutt å foretrekke framfor varig innreiseforbud. Varig innreiseforbud kan sammenlignes med livstidsdom. Mens man i Norge har valgt å ikke ha livsvarig fengsel, velger man å gi livsvarig innreiseforbud, med mulighet for å søke om å få komme tilbake. Varig innreiseforbud setter familiene i en håpløs situasjon, uten noen forutsigbarhet for framtida og uten visshet om det noen gang i framtida vil være mulighet for gjenforening i Norge. FFP vet ut fra vår erfaring at dette er en enorm belastning for de berørte familier. Mange "setter livet sitt på vent" i en slik situasjon. Som regel er det menn som utvises, og kvinner som i år etter år uforskyldt og uønsket blir aleneforsørgere, og samtidig forsøker å holde håpet oppe om at familien en dag kan leve sammen igjen. Vi kjenner til at kvinner gjennom mange år av sitt liv får fokus i livet forskjøvet, og bruker tid, penger og krefter på å opprettholde kontakt med sin utviste ektefelle, og samtidig jobber for å få han tilbake til Norge. Omkostningene er store for disse kvinnene og barna. En side kan også være at noen av de utviste føler situasjonen så uutholdelig, at de kommer tilbake til Norge illegalt og lever "under jorda", fordi de ønsker å opprettholde kontakt med familien. Dette vil være en forferdelig situasjon for familien, som må leve i stadig angst for at han blir oppdaget og blir sendt ut på nytt.

FFPs forslag:

Dagens ordning med at innreiseforbudet kan gjøres kortere enn 2 år, videreføres i ny lov.

Når utvisning vedtas i saker der den utviste har barn, skal innreiseforbudet alltid gjøres tidsbegrenset.

Begrunnelse: Vi frykter at å fjerne mulighetene for kortere innreiseforbud enn to år, vil føre til at flere blir utvist for 2 år, i stedet for å unnlate utvisning i disse tilfellene. Varig utvisning og den uvisshet for fremtiden som det medfører, er en alvorlig tilleggsbyrde for familien. Tidsbegrenset utvisning gir familien en viss forutsigbarhet.

Kommentarer til NOU , pkt. 12.3.3.9 Absolutte hindre mot utvisning.

Det er mulig å føre en mer human praksis innenfor dagens lov/forslaget til ny lov. Vår erfaring er at det ikke blir gjort, og vi mener det er nødvendig å innføre noen absolutte hindre mot utvisning.

FFP mener det er nødvendig å sikre at barn ikke blir utvist. Utvisning av personer under 18 år, jfr. Barnekonvensjonen, er etter FFPs syn både uforsvarlig og umoralsk og vil dessuten oftest innebære at barnets foresatte, og eventuelt søsken, i praksis også blir utvist. FFP kan ikke se noen legitim begrunnelse for å benytte et så alvorlig og inngripende tiltak som utvisning mot barn.

Utenlandske stasborgere som har kommet til Norge i ung alder, bør ha et større vern mot utvisning. De som har kommet til Norge som barn/unge vil gjennom dette ha en tilknytning her, og som regel har foreldre og søsken i landet. Unge mennesker er i en sårbar fase, der de er i ferd med å finne sin voksenidentitet og plass i samfunnet. Innenfor kriminalomsorgen er man særlig opptatt av rehabilitering i forhold til unge lovbrytere. Ungdom som "har kommet skeivt ut" skal hjelpes på rett kjøll igjen. Mennesker som kom til Norge som barn/unge vil i stor grad ha blitt formet av sin oppvekst i det norske samfunnet, og vil ha utviklet sin kriminalitet her. De er en del av det norske samfunnet, på godt og vondt. Det er dermed urimelig å skulle sende dem tilbake til et land de bodde i som barn. FFP mener at Norge bør innføre samme praksis som Sverige i forhold til utlendinger som er kommet til landet i ung alder, der det ikke er anledning til å utvise personer som er kommet til landet før fylte 15 år, og som har 5 års botid på gjerningstidspunktet.

Vi mener det bør være et sterkere vern mot utvisning for dem som har lang botid i Norge. FFP mener at de som har så lang botid at de ville kvalifisere for å få statsborgerskap, burde ha et absolutt vern mot utvisning, eventuelt kun unntaksvis skulle kunne utvises.

Det kan være ganske tilfeldig om man har norsk statsborgerskap eller ikke, og vi mener at de som fyller kravene til statsborgerskap har opparbeidet seg tilknytning gjennom lang botid, selv om de ikke har statsborgerskap. Med dagens lovverk og etter gjeldende praksis kan en "utlending" som har bodd i Norge i 15 år eller størstedelen av sitt liv, bli utvist. En annen er sikret vern mot utvisning etter 7 års botid, fordi vedkommende har fått norsk statsborgerskap. Vi har sett eksempel på at i en sak der flere med ble dømt i samme sak, fikk alle fengselsstraff, og den ene som ikke var blitt norsk statsborger, ble utvist etter endt soning. Dette virker som en urimelig praksis. Det kan være mange grunner for at man ikke har skaffet seg norsk statsborgerskap.

Det kan dreie seg om manglende bevissthet om muligheten for å søke statsborgerskap, behov for tilhørighet til sine røtter, sommel, eller at saken ligger til behandling.

FFPs forslag til lovtekster:

”Personer som var under 18 år da den straffbare handlingen ble begått, kan ikke utvises”

”Personer som kom til Norge før fylte femten år, og har minst fem års botid, skal ikke kunne utvises.”

”Personer som da den straffbare handlingen ble begått fylte kravet til statsborgerskap (alternativ: hadde 7/10 års botid i Norge), skal ikke kunne utvises.”

§ 88. Behandlingsformer mv. i Utlendingsnemnda

FFP mener at for å ivareta rettsikkerheten, trengs det presiseringer av hvordan saksbehandling skal foregå, særlig i utlendingsnemnda. FFP reagerer sterkt på den standard UNE har for å vurdere saker til å være ”uten vesentlige tvilsspørsmål”. FFP kjenner til flere utvisningssaker der den utvisningsvurderte har lang botid og familie i Norge, men der saken behandles kun av nemndsleder.

Dette mener vi er svært kritikkverdig. I saker der den utviste har familie, tilsier både hensynet til familiemedlemmene og den utviste at saken bør behandles av full nemnd med personlig fram møte. Dette er viktig for å styrke rettssikkerheten til de involverte. Vi minner om kritikken som har kommet mot utlendingsnemnda. Det faktum at det ikke er blitt færre rettssaker etter at UNE begynte sin praksis, antyder også at folk ikke opplever å ha fått en mer rettferdig behandling, slik intensjonene ved opprettelsen av nemnda var.

Eksempler FFP er kjent med fra UNEs praksis: *Eksempel 1:* Far i familien er vedtatt utvist, selv om han kom hit som 12-åring og har 3 barn. Paret har vært gift i ca. 15 år. Vedtak i UNE ble fattet av nemndsleder alene. *Eksempel 2:* Far er norsk gift og har 3 barn. Han har sonet en narkotikadom, og er varig utvist. Vedtak i UNE ble fattet av nemndsleder alene.

Familiene opplever det som krenkende at saken ikke har fått en grundigere behandling når konsekvensene for dem er så alvorlige og fører til familiesplittelse.

FFP foreslår:

§ 88, Pkt. 4: FFP foreslår å endre ordlyden fra kan til skal: *Klageren skal gis adgang til å møte personlig og uttale seg i sak som behandles etter første ledd.*

FFP foreslår en tilføyelse etter neste setning: *I saker hvor reglene i § 38 er påberopt, skal slik adgang som hovedregel gis.* Vi foreslår her en tilføyelse: *likeledes i utvisningssaker der utlendingen har lang botid eller der utvisning vil kunne føre til familiesplittelse.*

I slutten av pkt. 4 foreslår FFP følgende tilføyelse: *I utvisningssaker der barn er berørt, skal barnet eller en representant for barnet, få møte og avgi uttalelse.*

Ektefelle, samboer eller partner skal også gis en slik rett. Der det er behov for tolk, skal utlendingsmyndighetene sørge for å ivareta dette.

§ 100 Gebyr, 102 Ansvar for utgifter, § 103 Rettshjelp

FFP er opptatt av at rettssikkerheten må ivaretas, og at man i disse sakene ikke skal påføres utgifter for å få sin sak grundig behandlet. Dersom den utvisningsvurderte ikke får fri rettshjelp eller må betale gebyrer, ev. uttransportering, vil disse kostnadene i praksis ofte måtte betales av familien. Det oppleves dypt urimelig om man må betale for uttransportering når man blir tvunget til å dra fra familien og landet man er bosatt i.